

Hướng dẫn giải

Đặt a và b lần lượt là số mol của NO và H₂, ta có:

$$\begin{cases} a + b = 0,5 \\ 30a + 2b = 0,5 \cdot 2 \cdot 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,25 \\ b = 0,25 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = 8,5 + 62 \cdot 0,25 + 96 \cdot 0,25 = \boxed{79 \text{ gam}}.$$

• Dạng 6: Phản ứng oxi hoá – khử qua nhiều giai đoạn

Ví dụ 39: Đốt 2,8 gam bột Fe ngoài không khí một thời gian thấy khối lượng tăng lên 3,44 gam. Tính phần trăm Fe đã phản ứng. Giả sử phản ứng chỉ tạo nên Fe₃O₄.

A. 48,8%.

B. 60%.

C. 81,4 %.

D. 99,9%.

Hướng dẫn giải

Ta có sơ đồ phản ứng như sau: 2,8 gam Fe $\xrightarrow{+O_2}$ 3,44 gam chất rắn.

Bảo toàn khối lượng, suy ra: $m_{O_2} = 3,44 - 2,8 = 0,64 \text{ gam} \Rightarrow n_{O_2} = 0,02 \text{ mol}$.

Bảo toàn electron, suy ra: $n_{Fe(pư)} \cdot \frac{8}{3} = 4 \cdot n_{O_2} \Rightarrow n_{Fe(pư)} = 0,03 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \%m_{Fe(pư)} = \frac{0,03 \cdot 56}{2,8} \cdot 100\% = \boxed{60\%}.$$

Ví dụ 40: Nhiệt phân hoàn toàn m gam KClO₃ với xúc tác MnO₂, lượng khí thoát ra oxi hoá 1,26m gam hỗn hợp Fe và Cu thu được hỗn hợp X gồm các oxit. Cho hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HNO₃ dư thu được dung dịch Y và 0,896 lít NO (đktc, sản phẩm khử duy nhất). Cô cạn dung dịch Y thu được 175,76 gam muối khan. Giá trị của m là

A. 40,18.

B. 38,24.

C. 39,17.

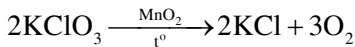
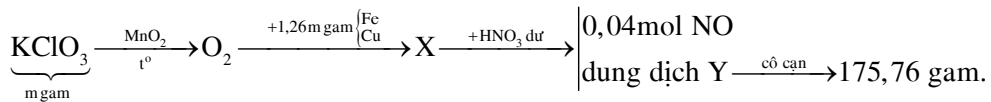
D. 37,64.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 1 – THPT Chuyên Bến Tre, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Tóm tắt đề bài:

Ta có: $n_{\text{O}_2} = \frac{3}{2} \cdot \frac{m}{122,5} = \frac{3m}{245} \text{ mol}$

$\Rightarrow m_{\text{muối}} = 1,26m + 62 \cdot (3 \cdot 0,04 + 4 \cdot \frac{3m}{245}) = 175,76 \Rightarrow \boxed{m = 39,17 \text{ gam}}$

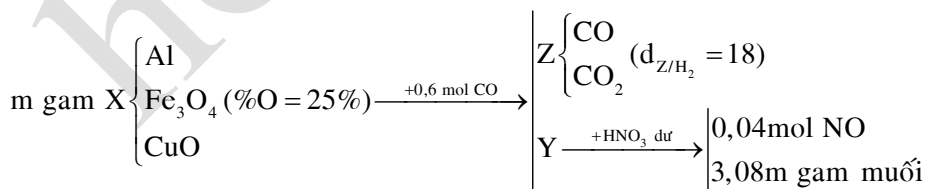
Ví dụ 41: Hỗn hợp X gồm Al, Fe₃O₄ và CuO, trong đó oxi chiếm 25% khối lượng hỗn hợp. Cho 1,344 lít khí CO (đktc) đi qua m gam X nung nóng, sau một thời gian thu được chất rắn Y và hỗn hợp khí Z có tỉ khối so với H₂ bằng 18. Hoà tan hoàn toàn Y trong dung dịch HNO₃ loãng, dư, thu được dung dịch chứa 3,08m gam muối và 0,896 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Giá trị m gần với giá nào nhất sau đây?

- A. 9,5.   B. 9,0.   C. 8,0.   D. 8,5.**

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 1 – THPT chuyên ĐHSPT Hà Nội, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Ta có: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Bảo toàn nguyên tố C: } n_{\text{CO(Z)}} + n_{\text{CO}_2} = 0,6 \\ \text{---} \\ M_{\text{Z}} = 36 = \frac{M_{\text{CO}} + M_{\text{CO}_2}}{2} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = \frac{0,6}{2} = 0,3 \text{ mol.}$

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

$$\text{Ta có: } \begin{cases} m_{\text{O}} = 0,25m \\ m_{\text{kim loại}} = 0,75m \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = 0,75m + 62 \cdot (3 \cdot 0,04 + 2 \cdot \frac{0,25m}{16} - 2 \cdot 0,03) = 3,08m \Rightarrow \boxed{m = 9,478 \text{ gam}}$$

Ví dụ 42: Nung nóng hỗn hợp gồm 5,6 gam Fe với 4 gam bột S trong bình kín một thời gian thu được hỗn hợp X gồm FeS, FeS₂, Fe và S dư. Cho X tan hết trong dung dịch H₂SO₄ đặc nóng dư được V lít khí (đktc). Giá trị của V là

- A. 8,96.   B. 11,65.   C. 3,36.   **D. 11,76.**

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 1 – THPT Chuyên Bến Tre, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Vì X phản ứng với H₂SO₄ đặc, nóng (dư) nên ta sau phản ứng ta thu được Fe³⁺.

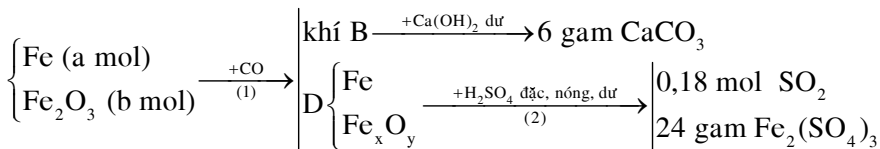
$$\text{Bảo toàn electron: } 3 \cdot \frac{5,6}{56} + 6 \cdot \frac{4}{32} = 2 \cdot \frac{V}{22,4} \Rightarrow \boxed{V = 11,76 \text{ (lít)}}$$

Ví dụ 43: Thổi một luồng CO qua hỗn hợp Fe và Fe₂O₃ nung nóng được chất khí B và hỗn hợp D gồm Fe, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄. Cho B lội qua dung dịch nước vôi trong dư thấy tạo 6 gam kết tủa. Hoà tan D bằng H₂SO₄ đặc, nóng thấy tạo ra 0,18 mol SO₂ còn dung dịch E. Cô cạn E thu được 24g muối khan. Thành phần phần trăm của Fe trong hỗn hợp ban đầu là

- A. 58,33%.   B. 41,67%.   C. 50%.   D. 40%.**

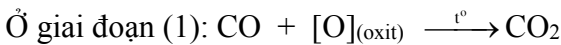
Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Theo đề bài, phản ứng oxi hoá – khử xảy ra qua hai giai đoạn.

Vì khí B phản ứng với lượng dư dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$

nên: $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,06 \text{ mol}$

$\Rightarrow n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = 0,06 \text{ mol}$.

Bảo toàn electron cho cả quá trình phản ứng, ta có:

$3a + 2n_{\text{CO}} = 2n_{\text{SO}_2} \Rightarrow a = \frac{2 \cdot 0,18 - 2 \cdot 0,06}{3} = 0,08$.

Bảo toàn nguyên tố Fe, suy ra: $b = \frac{2 \cdot \frac{24}{400} - 0,08}{2} = 0,02$

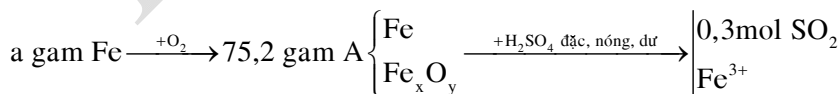
$\Rightarrow \%m_{\text{Fe}} = \frac{0,08 \cdot 56}{0,08 \cdot 56 + 0,02 \cdot 160} \cdot 100\% = \boxed{58,33\%}$.

Ví dụ 44: Đốt a gam bột sắt ngoài không khí, sau một thời gian chuyển thành hỗn hợp A có khối lượng 75,2 gam gồm Fe, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄. Cho hỗn hợp A phản ứng hết với dung dịch H₂SO₄ đậm đặc, nóng thu được 6,72 lit khí SO₂(đktc). Khối lượng a gam là:

- A. 56 gam.**   **B. 11,2 gam.**   **C. 22,4 gam.**   **D. 25,3 gam.**

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Bảo toàn electron cho cả quá trình phản ứng, ta có:

$3 \cdot \frac{a}{56} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{SO}_2} \Rightarrow 3 \cdot \frac{a}{56} = 4 \cdot \frac{7,52 - a}{32} + 2 \cdot 0,3 \Rightarrow \boxed{a = 56 \text{ gam}}$.

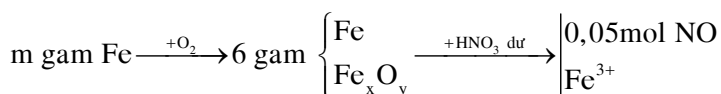
Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Ví dụ 45: Đốt m gam bột sắt ngoài không khí sau một thời gian thu được 6 gam hỗn hợp các chất rắn. Hoà tan hoàn toàn hỗn hợp đó bằng dung dịch HNO_3 thu được 1,12 lít khí NO duy nhất (đktc). Giá trị của m là :

- A. 10,08 gam.   B. 1,08 gam.   C. 5,04 gam.   D. 0,504 gam.

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Bảo toàn electron cho cả quá trình phản ứng, ta có: $3 \cdot \frac{m}{56} = 4n_{\text{O}_2} + 3n_{\text{NO}}$

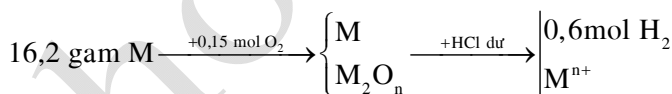
$$\Rightarrow 3 \cdot \frac{m}{56} = 4 \cdot \frac{6-m}{32} + 3 \cdot 0,05 \Rightarrow \boxed{m = 5,04 \text{ gam}}$$

Ví dụ 46: Cho 16,2 gam kim loại M, hoá trị n tác dụng với 0,15 mol O_2 . Chất rắn thu được sau phản ứng cho hoà tan hoàn toàn vào dung dịch HCl dư thu được 13,44 lít khí H_2 (đktc). Kim loại M là

- A. Fe.   B. Al.   C. Cu.   D. Zn.

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Bảo toàn electron cho cả quá trình phản ứng, ta có:

$$n \cdot \frac{16,2}{M} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{H}_2} \Rightarrow M = 9n \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n = 3 \\ M = 27 \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{\text{M là Al}}$$

Ví dụ 47: Cho H_2 đi qua ống sứ chứa a gam Fe_2O_3 đun nóng, sau một thời gian thu được 5,2 gam hỗn hợp X gồm 4 chất rắn. Hoà tan hết hỗn hợp X bằng HNO_3 đặc, nóng thu được 0,785 mol khí NO_2 . Giá trị của a là

A. 11,48.

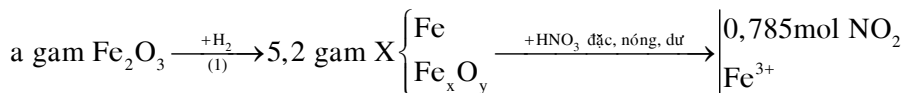
B. 24,04.

C. 17,46.

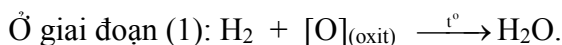
D. 8,34.

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Theo đề bài, phản ứng oxi hoá – khử xảy ra qua hai giai đoạn.

Vì số oxi hoá của Fe ban đầu và cuối là như nhau nên bảo toàn electron cho cả quá trình phản ứng, ta có: $2.n_{\text{H}_2} = n_{\text{NO}_2} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,3925 \text{ mol}$

$$\Rightarrow a = m_X + 16.n_{\text{H}_2} = \boxed{11,48 \text{ gam}}.$$

• Dạng 7: Xác định sản phẩm khử

Ví dụ 48: Cho 9,6 gam Mg tác dụng với H₂SO₄ đặc, sau phản ứng thu được MgSO₄, H₂O và sản phẩm khử X. Xác định X, biết rằng có 49 gam H₂SO₄ tham gia phản ứng.

A. SO₂.

B. S.

C. H₂S.

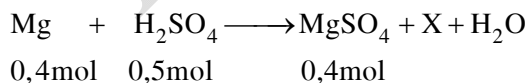
D. SO₂ và

H₂S.

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{Mg}} = 0,4 \text{ mol}; n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,5 \text{ mol}.$$

Phản ứng xảy ra như sau:

Bảo toàn nguyên tố S, suy ra $n_X = 0,5 - 0,4 = 0,1 \text{ mol}$.

Đặt a là số oxi hoá của S trong X.

Theo định luật bảo toàn electron, ta có: $2.0,4 = (6 - a).0,1 \Rightarrow a = -2$.

Vậy **X là H₂S**.

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Ví dụ 49: Cho 5,2 gam Zn tác dụng vừa đủ với 200 ml dung dịch HNO_3 1M thu được $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$, H_2O và sản phẩm khử duy nhất là khí X. Sản phẩm khử X là

A. N_2 .

B. N_2O .

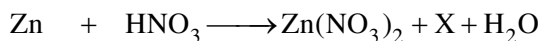
C. NO .

D. NO_2 .

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{Zn}} = 0,08\text{mol}; n_{\text{HNO}_3} = 0,2\text{mol}.$$

Phản ứng xảy ra như sau:

$$0,08\text{mol} \quad 0,2\text{mol} \quad 0,08\text{mol}$$

Bảo toàn nguyên tố N, suy ra $n_{\text{N}(\text{X})} = 0,2 - 2 \cdot 0,08 = 0,04\text{mol}$.

Đặt a là số oxi hoá của N trong X.

Theo định luật bảo toàn electron, ta có: $2 \cdot 0,08 = (5 - a) \cdot 0,04 \Rightarrow a = +1$.

Vậy **X là N_2O** .

Ví dụ 50: Cho 3,6 gam Mg tác dụng hết với dung dịch HNO_3 (dư), sinh ra 2,24 lít khí X (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Khí X là

A. N_2O .

B. NO_2 .

C. N_2 .

D. **NO** .

Hướng dẫn giải

Đặt a là số oxi hoá của N trong sản phẩm khử.

Nếu X chứa 1 nguyên tử N thì $n_{\text{N}(\text{X})} = 0,1 \text{ mol}$,

Bảo toàn electron, suy ra: $2 \cdot \frac{3,6}{24} = (5 - a) \cdot 0,1 \Rightarrow a = +2 \Rightarrow$ **X là NO** .

Nếu X chứa 2 nguyên tử N thì $n_{\text{N}(\text{X})} = 0,2 \text{ mol}$,

Bảo toàn electron, suy ra: $2 \cdot \frac{3,6}{24} = (5 - a) \cdot 0,2 \Rightarrow a = 3,5$ (loại).

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Ví dụ 51: Hoà tan hoàn toàn hỗn hợp M gồm 0,07 mol Mg và 0,005 mol MgO vào dung dịch HNO₃ dư, thu được 0,224 lít khí X (đktc) và dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được 11,5 gam muối khan. Khí X là

A. N₂.

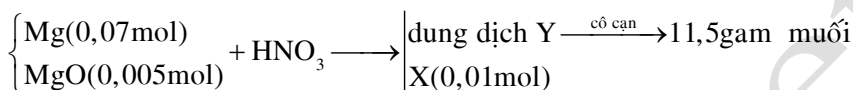
B. N₂O.

C. NO.

D. NO₂.

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

Bảo toàn nguyên tố Mg, suy ra $n_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = 0,07 + 0,005 = 0,075\text{mol}$.

Vì Mg phản ứng với HNO₃ có khả năng tạo ra NH₄NO₃ nên ta phải so sánh lượng muối do Mg và MgO tạo ra với lượng muối đề bài cho.

Ta có: $m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = 0,075 \cdot 148 = 11,1\text{gam} < 11,5\text{gam}$.

Vậy phản ứng có tạo ra NH₄NO₃, suy ra $n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = \frac{11,5 - 11,1}{80} = 0,005\text{mol}$.

Đặt a là số oxi hoá của N trong X.

- Nếu X chứa 1 nguyên tử N thì $n_{\text{N}(X)} = 0,01\text{ mol}$,

bảo toàn electron: $0,07 \cdot 2 = (5 - a) \cdot 0,01 + 8 \cdot 0,005 \Rightarrow a = -5$ (loại).

- Nếu X chứa 2 nguyên tử N thì $n_{\text{N}(X)} = 2 \cdot 0,01 = 0,02\text{ mol}$,

bảo toàn electron: $0,07 \cdot 2 = (5 - a) \cdot 0,02 + 8 \cdot 0,005 \Rightarrow a = 0$. Vậy **X là N₂**.

• Dạng 8: Tính oxi hoá của các hợp chất KMnO₄, MnO₂, KClO₃ và tính khử của dung dịch HCl

Ví dụ 52: Hỗn hợp X gồm Mg và Al ($\bar{M}_X = 26$). Biết rằng m gam hỗn hợp X phản ứng vừa đủ với lượng O₂ được tạo ra khi nhiệt phân hoàn toàn một hỗn hợp gồm 0,2 mol KMnO₄ và 0,2 mol KClO₃. Giá trị của m là

A. 15,6.

B. 21,8.

C. 33,6.

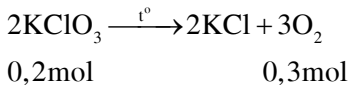
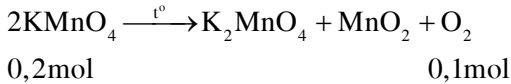
D. 42,3.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 1 – THPT chuyên Biên Hoà – Hà Nam, năm

Hướng dẫn giải

Phản ứng nhiệt phân KMnO_4 và KClO_3 :

Đặt a và b lần lượt là số mol của Mg và Al, ta có:

$$\begin{cases} \overline{M}_x = \frac{24a + 27b}{a + b} = 26 \\ \text{Bảo toàn electron: } 2a + 3b = 4.n_{\text{O}_2} \end{cases}$$
$$\Rightarrow \begin{cases} 2a - b = 0 \\ 2a + 3b = 1,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,2 \\ b = 0,4 \end{cases} \Rightarrow m = (0,2 + 0,4) \cdot 26 = \boxed{15,6 \text{ gam}}$$

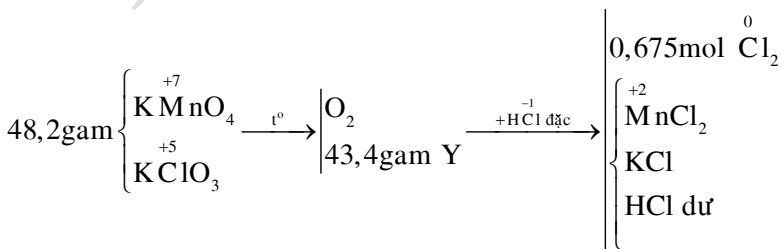
Ví dụ 53: Đun nóng 48,2 gam hỗn hợp X gồm KMnO_4 và KClO_3 , sau một thời gian thu được 43,4 gam hỗn hợp chất rắn Y. Cho Y tác dụng hoàn toàn với dung dịch HCl đặc, sau phản ứng thu được 15,12 lít Cl_2 (đktc) và dung dịch gồm MnCl_2 , KCl và HCl dư. Số mol HCl phản ứng là

- A. 1,8.   B. 2,4.   C. 1,9.   D. 2,1.**

(Đề thi THPT Quốc Gia – Bộ Giáo dục và Đào tạo, năm 2016)

Hướng dẫn giải

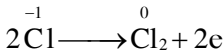
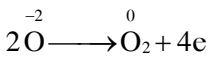
Tóm tắt đề bài:

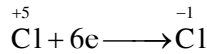
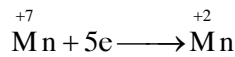
Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Bảo toàn khối lượng, suy ra $m_{O_2} = 48,2 - 43,4 = 4,8 \text{ gam} \Rightarrow n_{O_2} = 0,15 \text{ mol}$.

Các quá trình oxi hoá:

Các quá trình oxi khử:

Đặt a và b lần lượt là số mol của $KMnO_4$ và $KClO_3$, ta có:

$$\begin{cases} 158a + 122,5b = 48,2 \\ \text{Bảo toàn electron: } 4.0,15 + 2.0,675 = 5a + 6b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,15 \\ b = 0,2 \end{cases}$$

Bảo toàn nguyên tố, ta có:

$$\begin{cases} n_{KCl} = n_{KMnO_4} + n_{KClO_3} = 0,35 \text{ mol} \\ n_{MnCl_2} = n_{KMnO_4} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{HCl} = 2.n_{Cl_2} + 2.n_{MnCl_2} + n_{KCl} - n_{KClO_3} = \boxed{1,8 \text{ mol}}$$

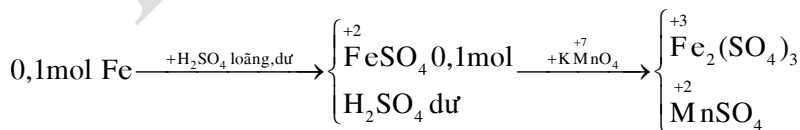
Vi dụ 54: Hoà tan 5,6 gam Fe bằng dung dịch H_2SO_4 loãng dư thu được dung dịch X. Dung dịch X phản ứng vừa đủ với V ml dung dịch $KMnO_4$ 0,5M. Giá trị của V là

- A. 80.   B. 20.   C. 40.   D. 60.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 4 – THPT chuyên ĐHSP Hà Nội, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Tóm tắt đề bài:

$$\text{Bảo toàn electron, ta có: } 1.0,1 = 5.0,5 \cdot \frac{V}{1000} \Rightarrow \boxed{V = 40 \text{ ml}}$$